

XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA RAQAMLI TA'LIM PLATFORMALARI VA INTERAKTIV METODLARNING DIDAKTIK IMKONIYATLARI

Ashiraliyeva Marziyabonu Asliddin qizi

1-Fakultet Ingliz tili va adabiyoti, 3-kurs
marziya117@gmail.com

Bekbauliyeva Gulchexra Muratbay qizi

1-Fakultet Ingliz tili va adabiyoti, 3-kurs
gulchexrabekbawlieva381@gmail.com

Ilmiy rahbar: **Alikulova Shaxnoza Abdullo qizi**

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Annotatsiya. Ushbu maqola xorijiy tillarni o'qitish va o'rganishning zamonaviy jarayonida raqamli vositalarning o'rni va ta'sirini o'rganadi. Texnologiyalarning yuqori darajada rivojlanishi davrida raqamli platformalar, ilovalar va sun'iy intellektga asoslangan vositalar sinfdagi ta'lim jarayonining o'sishini tubdan o'zgartirdi. Maqolada mobil ilovalar, onlayn lug'atlar, virtual sinflar va sun'iy intellekt imkoniyatlari tahlil qilinib, ularning til o'rganishni yanada qiziqarli, individuallashtirilgan va samarali qilishdagi hissi yoritiladi. Shuningdek, ushbu vositalarni joriy etishda o'qituvchilar va o'quvchilar duch keladigan muammolar ko'rib chiqilib, raqamli savodxonlik zarurligi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: raqamli ta'lim platformalari, xorijiy tillarni o'qitish, interaktiv metodlar, sun'iy intellekt, mobil ilovalar, virtual sinf, raqamli savodxonlik, innovatsion ta'lim.

Аннотация. Данная статья исследует роль и влияние цифровых инструментов в современном процессе обучения и изучения иностранных языков. В эпоху высокого развития технологий цифровые платформы, приложения и инструменты на основе искусственного интеллекта коренным образом изменили рост учебного процесса в классе. В статье анализируются возможности мобильных приложений, онлайн-словарей, виртуальных классов и искусственного интеллекта, освещая их вклад в то, чтобы сделать изучение языка более интересным, индивидуализированным и эффективным. Также рассматриваются проблемы, с которыми сталкиваются учителя и учащиеся при внедрении этих инструментов, и подчеркивается необходимость цифровой грамотности.

Ключевые слова: цифровые образовательные платформы, обучение иностранным языкам, интерактивные методы, искусственный интеллект, мобильные приложения, виртуальный класс, цифровая грамотность, инновационное образование.

Abstract. This article examines the role and impact of digital tools in the modern process of teaching and learning foreign languages. In an era of rapid technological advancement, digital platforms, applications, and AI-based tools have fundamentally transformed the growth of the classroom learning process. The article analyzes the capabilities of mobile applications, online dictionaries, virtual classrooms, and artificial intelligence, highlighting their contribution to making language learning more engaging, individualized, and effective. It also examines the challenges faced by teachers and students in implementing these tools, emphasizing the need for digital literacy.

Keywords: digital learning platforms, foreign language teaching, interactive methods, artificial intelligence, mobile applications, virtual classroom, digital literacy, innovative education.

Chet tili ta'limiga texnologiyalarni joriy etish an'anaviy o'qitish yondashuvlarini sezilarli darajada o'zgartirib, ta'lim sifatini oshirishda yangi imkoniyatlar yaratdi. An'anaviy auditoriya usullari odatda takroriy mashqlar, darsliklar va yuzma-yuz muloqotga tayanadi, biroq ko'pincha moslashuvchanlik va keng ko'lamlilikka ega emas.

Aksincha, zamonaviy texnologiyalar til o'rganishni yanada qiziqarli, shaxsiylashtirilgan va samarali qiladigan dinamik va interaktiv ta'lim muhitini ta'minlaydi. Sun'iy intellekt (AI), virtual reallik (VR) va mobil ilovalar kabi sohalardagi yutuqlar innovatsion ta'lim vositalarining rivojlanishiga xizmat qildi. Ushbu vositalar turli darajadagi til o'rganuvchilarning turli ehtiyojlarini qondirish uchun mo'ljallangan.

Masalan, mobil ilovalar lug'at boyligi va grammatik kompetensiyani rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash uchun o'yinlashtirilgan faoliyatlardan foydalanadi, bu esa o'quvchilarning motivatsiyasi va faolligini oshiradi. Raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi sharoitida ta'lim tizimi sezilarli o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda, bu esa o'quv jarayonining nafaqat tashkiliy shakllariga, balki uning mazmuniy jihatlariga ham ta'sir ko'rsatmoqda. Raqamlashtirish ta'limni modernizatsiya qilishning muhim omillaridan biriga aylanib, an'anaviy bilim berish modelidan yanada moslashuvchan, interaktiv va o'quvchiga yo'naltirilgan tizimga o'tishni ta'minlamoqda. Ushbu o'zgarishlar ayniqsa xorijiy tillarni o'qitish sohasida yaqqol namoyon bo'lmoqda, bu yerda kommunikativ kompetensiyani shakllantirishning ahamiyati ortib bormoqda. Bu esa nafaqat til me'yorlarini bilishni, balki tilni turli madaniyatlararo muloqot vaziyatlarida samarali qo'llay olishni ham nazarda tutadi. Zamonaviy ta'lim sifati bo'yicha talablar innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish zaruratini belgilab bermoqda. Bunday texnologiyalar o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash va ularning mustaqilligini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, videodarslar, podkastlar, interaktiv mashqlar va onlayn testlar kabi turli autentik materiallarga kirish imkonini beruvchi raqamli ta'lim platformalari alohida ahamiyat kasb etadi. Bunday resurslardan foydalanish ta'lim makonini sezilarli darajada kengaytirish va uzluksiz ta'lim uchun sharoit yaratishga imkon beradi.

Raqamli texnologiyalar bilan bir qatorda, o'quv jarayonida o'quvchilarning faol ishtirokiga yo'naltirilgan interaktiv o'qitish metodlari ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bunday metodlarga rolli o'yinlar, munozaralar, loyiha faoliyati hamda gamifikatsiya elementlari kiradi. Ular tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish va sotsiokultural kompetensiyani oshirishga xizmat qiladi. Raqamli texnologiyalar bilan bir qatorda, o'quv jarayonida o'quvchilarning faol ishtirokiga yo'naltirilgan interaktiv o'qitish metodlari ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bunday metodlarga rolli o'yinlar, munozaralar, loyiha faoliyati hamda gamifikatsiya elementlari kiradi. Ular tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish va sotsiokultural kompetensiyani oshirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot medotlari. Tadqiqot maqsadiga erishish uchun ishda nazariy va empirik metodlar uyg'unligiga asoslangan kompleks metodologik yondashuv qo'llanildi. Bunday yondashuv o'rganilayotgan hodisani har tomonlama tahlil qilish va olingan natijalarning ishonchliligini oshirish imkonini beradi. Nazariy darajada ta'limni raqamlashtirish, xorijiy tillarni o'qitish metodikasi hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan ta'lim jarayonida foydalanishga bag'ishlangan ilmiy va o'quv-uslubiy adabiyotlar tahlil qilindi. Ayniqsa, kommunikativ yondashuv va interaktiv o'qitish metodlari yoritilgan mahalliy tadqiqotchilar ishlariga alohida e'tibor qaratildi. Tadqiqotning muhim qismi sifatida turli ta'lim modellari — an'anaviy, masofaviy va aralash (blended) ta'lim shakllarining qiyosiy-tahlili amalga oshirildi. Ushbu modellarning taqqoslanishi ularning afzalliklari va

kamchiliklarini aniqlash, shuningdek ta'lim jarayoniga raqamli texnologiyalarni samarali integratsiya qilish yo'llarini belgilashga yordam berdi.

Tadqiqot natijalari. O'tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli ta'lim platformalaridan foydalanish xorijiy tillarni o'qitish jarayoniga sezilarli darajada ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Eng muhim natijalardan biri o'quvchilarning motivatsiya darajasining oshishidir. Raqamli texnologiyalarning interaktiv xususiyati, multimediali elementlarning mavjudligi hamda tezkor qayta aloqa imkoniyati o'quv jarayonini yanada qiziqarli qiladi va til o'rganishga qiziqishni shakllantirishga yordam beradi. Bundan tashqari, raqamli ta'lim platformalari kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish uchun qulay sharoit yaratadi. O'quvchilar nutq faoliyatining barcha turlarini — tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozishni mashq qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Autentik materiallardan foydalanish o'quv jarayonini real til muhiti sharoitlariga yaqinlashtiradi, bu esa til ko'nikmalarini yanada samarali o'zlashtirishga xizmat qiladi

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, chet tilini o'qitishda raqamli ta'lim platformalari va interaktiv usullarning integratsiyalashuvi o'quv jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshirdi. Ushbu texnologiyalar o'quvchilarga ko'proq moslashuvchanlik, qulaylik va shaxsiy ta'lim olish imkoniyatlarini taqdim etadi. Onlayn viktorinalar, multimedia kontenti va real vaqt rejimidagi muloqot platformalari kabi interaktiv vositalar o'quvchilarning faolligini va motivatsiyasini oshiradi, bu esa tilni muvaffaqiyatli o'zlashtirish uchun muhimdir. Bundan tashqari, raqamli platformalar xilma-xil va dinamik o'quv muhitlari orqali tinglash, gapirish, o'qish va yozish kabi barcha asosiy til ko'nikmalarini rivojlantirishni qo'llab-quvvatlaydi. Shuningdek, ular o'qituvchilarga innovatsion

Biroq, ushbu afzalliklarga qaramay, samarali amalga oshirish uchun cheklangan texnologik infratuzilma, raqamli savodxonlikning yetishmasligi va resurslardan teng bo'lmagan foydalanish kabi muammolarni hal qilish kerak. Shuning uchun chet tili ta'limida optimal natijalarga erishish uchun an'anaviy o'qitish usullari va zamonaviy raqamli texnologiyalarni muvozanatli uyg'unlashtirish tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Chapelle, C. A. (2017). Technology and the future of language teaching. *Foreign Language Annals*, 50(1), 9–17.
2. Dudeney, G., & Hockly, N. (2012). ICT in ELT: How did we get here and where are we going? *ELT Journal*, 66(4), 533–542.
3. Kukulska-Hulme, A. (2020). Mobile-assisted language learning (MALL). In *The Routledge Handbook of Language Learning and Technology*.
4. Warschauer, M. (2011). *Learning in the Cloud: How (and Why) to Transform Schools with Digital Media*. Teachers College Press.
5. Beatty, K. (2013). *Teaching and Researching: Computer-Assisted Language Learning*. Routledge.
6. Godwin-Jones, R. (2018). Using mobile technology to develop language skills and cultural understanding. *Language Learning & Technology*, 22(3), 1–17.